

Incidence

360° Market Research Solutions

Onderzoek naar de kennis en het vertrouwen van burgers over het gebruik en het delen van gegevens over hun gezondheid

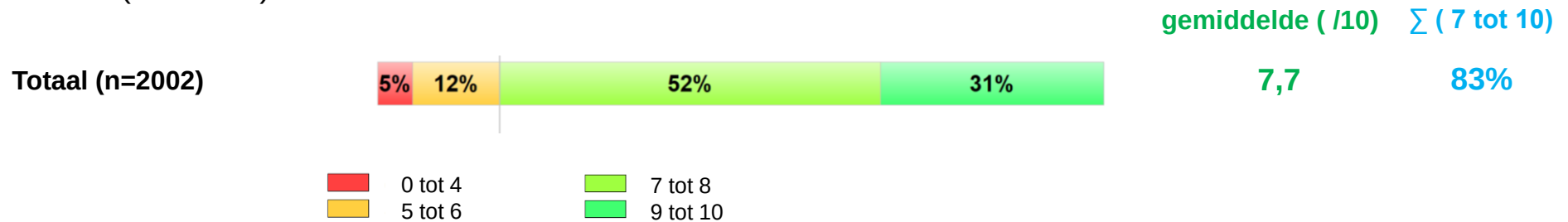

SAMENVATTING

0. Perceptie van de globale gezondheidstoestand

- Gemiddeld kennen de Belgen een score van 7,7/10 toe aan hun globale gezondheidstoestand. 31% van de Belgen vindt dat hij of zij in zeer goede gezondheid verkeert (9 en 10/10), 52% in goede gezondheid (7 en 8/10), 12% in slechte gezondheid (5 en 6/10) en 5% in zeer slechte gezondheid (0 tot 4/10).

- Zoals kan worden verwacht, daalt de positieve perceptie van de eigen gezondheidstoestand met de leeftijd. Het gaat om de variabele die het meest van invloed is.
- In mindere mate, maar nog steeds significant, zien we verschillen op het vlak van:
 - ✓ het opleidingsniveau: personen met een hoger diploma hebben een significant betere gezondheid dan de personen zonder een hoger diploma;
 - ✓ de personen met wie men (samen)woont: personen die alleen wonen zeggen in slechtere gezondheid te verkeren dan zij die met hun partner, kinderen of bij hun ouder(s) wonen;
 - ✓ het gewest: we zien een betere gezondheid in Vlaanderen dan in Wallonië;
 - ✓ het feit gedigitaliseerd te zijn: de niet-gedigitaliseerden hebben gemiddeld genomen een minder goede gezondheid;
 - ✓ (we zien geen verschil in geslacht).

1. Digitale geletterdheid: digitale uitrusting, digitale kennis

- 91% van de Belgen heeft geconnecteerde elektronische toestellen in huis, met name:
 - smartphones: 83%, dit zijn vaker Brusselaars, de leeftijdsgroepen 18-34 en 35-64, alsook zij die vinden in zeer goede gezondheid te verkeren. De Walen en 65-plussers bezitten significant minder vaak een smartphone. Dit geldt ook voor zij die menen een slechte gezondheid te hebben;
 - laptops zijn te vinden bij 68% van de respondenten. Vooral bij de Vlamingen, en de 35- tot 64-jarigen.
 - Deze 'geconnecteerde' personen zijn significant vaker actief op sociale media en hebben vaker het gevoel in zeer goede gezondheid te verkeren.
 - Een Google-account, Facebook en de apps van een bank worden op zijn minst af en toe door ongeveer 2 op 3 Belgen gebruikt. Meer bepaald gaat het vaker om Brusselaars en personen jonger dan 65 jaar. Instagram wordt geraadpleegd door 41% van de respondenten en Coronalert.be door 32%.
 - 70% van de respondenten gebruikt minstens af en toe sociale media. 58% bezoekt die een of meerdere keren per dag. De vrouwen neigen er meerdere keren per dag op te zitten; dit zien we ook vaker bij de Brusselaars en Vlamingen, de personen jonger dan 65 en zij die menen in goede gezondheid te verkeren.
- We zien een positieve correlatie tussen de digitale geletterdheid en het gevoel in goede gezondheid te verkeren, de leeftijd 18 tot 64 jaar en Brusselaar zijn (en omgekeerd proportioneel: in Wallonië wonen).

- Bij vragen rond gezondheid spelen de artsen een essentiële rol (74%). Internet wordt vaak geraadpleegd, maar in mindere mate (48%). Meer bepaald:

Totaal van de antwoorden 153%

- Artsen worden vaker ingeroepen door de Walen dan door de Vlamingen (81% versus 71%), door de 65-plussers, door zij die hun gezondheid als zwakker bestempelen en door personen die geen geconnecteerde toestellen hebben.
- Internet wordt vaker aangewend door de 18- tot 34-jarigen (en de 35- tot 64-jarigen), zij die in uitstekende gezondheid verkeren en de gedigitaliseerden.
- Slechts weinig Belgen zeggen spontaan een andere zorgverstrekker (buiten de huisarts of specialist) te raadplegen (5%). Men doet een beroep op hun netwerk (zonder medische opleiding: 5%, en met medische opleiding: 5%). Op een geholpen manier verklaart 31% van de respondenten geen naaste te raadplegen bij vragen over gezondheid. Wanneer men dat wel doet, dan richt men zich 2 keer vaker tot een naaste met een medische opleiding (46%, terwijl slecht 24% een beroep doet op een naaste zonder medische opleiding).

2. Mate van kennis van de types gezondheidsgegevens

- 28% van de respondenten kan geen voorbeeld geven van wat persoonlijke gezondheidsgegevens zijn.
 - Het zijn de Brusselaars (en in mindere mate de Walen), de 65-plussers (en in mindere mate de 18- tot 34-jarigen), de niet-gedigitaliseerden (en zij met een slechtere algemene gezondheid) die hier minder vaak een antwoord op weten.
- De 72% overige respondenten noemt gemiddeld 1,8 voorbeelden. De Vlamingen en de 35- tot 64-jarigen kunnen het meest voorbeelden geven.
- Volgende elementen komen het vaakst naar boven:
 - **de ziektegeschiedenis en gekregen behandelingen** (37%), die het vaakst worden genoemd door de vrouwen, de Walen, de 35- tot 64-jarigen en de gedigitaliseerden;
 - **de algemene gezondheidstoestand (lichamelijk, mentaal) alsook de gegevens gerelateerd aan bloedafnames**, die op de tweede (23%) en derde (12%) positie staan, en die voornamelijk door de Vlamingen naar voren worden gebracht;
 - daarna volgen de resultaten van onderzoeken en analyses (8%), de gegevens die voortvloeien uit medische raadplegingen (meestal van de huisarts 7%), de gegevens gerelateerd aan vaccinatie in het algemeen (6%), de gegevens verzameld in ziekenhuizen (5%) ...;
 - 1% van de respondenten meldt spontaan dat deze gegevens online beschikbaar zijn en 1% dat ze beschikbaar zijn op de identiteitskaart.

2. Mate van kennis van de types gezondheidsgegevens

	Totaal (n = 2002)	Vrouw (n = 1019)	Man (n = 983)	VLA (n = 1151)	BRU (n = 207)	WAL (n = 644)	18-34 (n = 562)	35-64 (n = 1068)	65+ (n = 372)
Ziektegeschiedenis en gekregen behandelingen	37%	(++) 39%	(--) 35%	(-) 36%	33%	(+++) 41%	35%	(+++) 41%	(---) 29%
Algemene gezondheidstoestand (lichamelijk, mentaal)	23%	24%	23%	(+++) 25%	22%	(--) 20%	(--) 20%	24%	(+) 27%
Gegevens rond bloedafname (bloedgroep, analyses)	12%	12%	13%	(+++) 14%	(-) 8%	(--) 10%	14%	12%	10%
Resultaten van onderzoeken, analyses	8%	9%	7%	8%	8%	8%	8%	8%	7%
Gegevens uitgewisseld tijdens raadplegingen (huisarts)	7%	7%	7%	7%	6%	6%	6%	(++) 8%	(-) 5%
Gegevens gerelateerd aan vaccinatie	6%	7%	6%	6%	5%	7%	7%	(+) 7%	(---) 2%
Gegevens verzameld in het ziekenhuis	5%	6%	4%	5%	3%	(+) 6%	6%	5%	5%
Gegevens rond levenswijze (sport, voeding, roken ...)	4%	(--) 3%	(++) 6%	(+++) 6%	4%	(---) 2%	(+) 6%	4%	4%
Antropometrische gegevens	4%	4%	5%	(+++) 6%	3%	(---) 2%	5%	5%	(--) 2%
Gegevens uitgewisseld bij zorgverstrekkers	3%	(+) 4%	(-) 3%	3%	3%	4%	3%	(+++) 4%	(-) 2%
Informatie gerelateerd aan COVID-19	3%	3%	3%	3%	3%	(-) 2%	3%	3%	(--) 1%
Privégegevens, respect van beroepsgeheim	2%	(++) 3%	(--) 1%	(--) 1%	3%	(++) 3%	(--) 1%	(+++) 3%	1%
Online beschikbaar	1%	(++) 1%	(--) 0%	1%	0%	1%	1%	1%	1%
Beschikbaar op de identiteitskaart	1%	1%	1%	1%	1%	1%	(+) 1%	1%	
Andere	10%	10%	10%	(+) 11%	(--) 6%	9%	9%	10%	10%
WHN-GA	28%	(-) 26%	(+) 30%	(---) 24%	(+++) 41%	(++) 31%	(+) 31%	(---) 24%	(+++) 34%

3. Het aanvaarden van het gebruik van persoonlijke gezondheidsgegevens

- De Belgen staan eerder wel open voor het delen van hun gezondheidsgegevens; of toch op zijn minst met de medische sector (in de ruime zin van het woord). Globaal zijn het de Vlamingen die het meest bereid zijn om deze gegevens te delen, alsook zij die in goede gezondheid verkeren (7 en 8/10), zij die gedigitaliseerd zijn en zij die op sociale media surfen. Volgende situaties worden het vaakst gezien als aanvaardbaar. Het delen van deze gegevens met:
 - een zorgverstrekker om de kwaliteit van de persoonlijke zorg te verbeteren (89%, vaker de gedigitaliseerden);
 - ziekenhuizen en onderzoekscentra voor wetenschappelijk onderzoek (76%, voornamelijk de Vlamingen, de gedigitaliseerden, de personen in relatief goede gezondheid; en minder vaak de Walen);
 - ziekenfondsen voor het berekenen van terugbetalingen en om hun dienstenaanbod te bepalen (74%, vaker de Vlamingen en minder de Walen);
 - de farmaceutische industrie voor de ontwikkeling van nieuwe behandelingen (52%, vaker de Vlamingen en minder de Walen);
 - de politie in het kader van een onderzoek (50%, vaker de gedigitaliseerden en minder de Walen).
- Over de volgende situaties zijn de meningen meer verdeeld (aanvaardbaarheidsniveau lager dan 50%). Het delen van gezondheidsgegevens met:
 - openbare instanties om het beleid inzake gezondheid te bepalen (47%, vaker de NL);
 - verzekeringsmaatschappijen om de premie aan te passen (39%, vaker de jongste deelnemers);
 - private bedrijven voor het ontwikkelen van hun marketingstrategie (12%) → weigering.

We zien geen terughoudendheid bij het grote publiek voor het delen van gezondheidsgegevens met zorgverstrekkers.

V: In hoeverre gaat u ermee akkoord dat gegevens over uw persoonlijke gezondheid gedeeld worden?

Akkoord (%)

Met een arts of een andere zorgverstrekker om de kwaliteit van de zorg die u krijgt te verbeteren?

Met ziekenhuizen en onderzoekscentra voor wetenschappelijk onderzoek?

Met de ziekenfondsen om de terugbetaling van ziektekosten en hun dienstverlening te bepalen?

Met de farmaceutische industrie voor de ontwikkeling van nieuwe behandelingen?

Met de politie in het kader van een onderzoek?

Met de overheid om het beleid inzake gezondheid te bepalen (preventie, screening, planning ...)?

Met verzekeringsmaatschappijen om het bedrag van de premie aan te passen aan uw gezondheidstoestand?

Met privébedrijven om hun marketingstrategie te ontwikkelen?

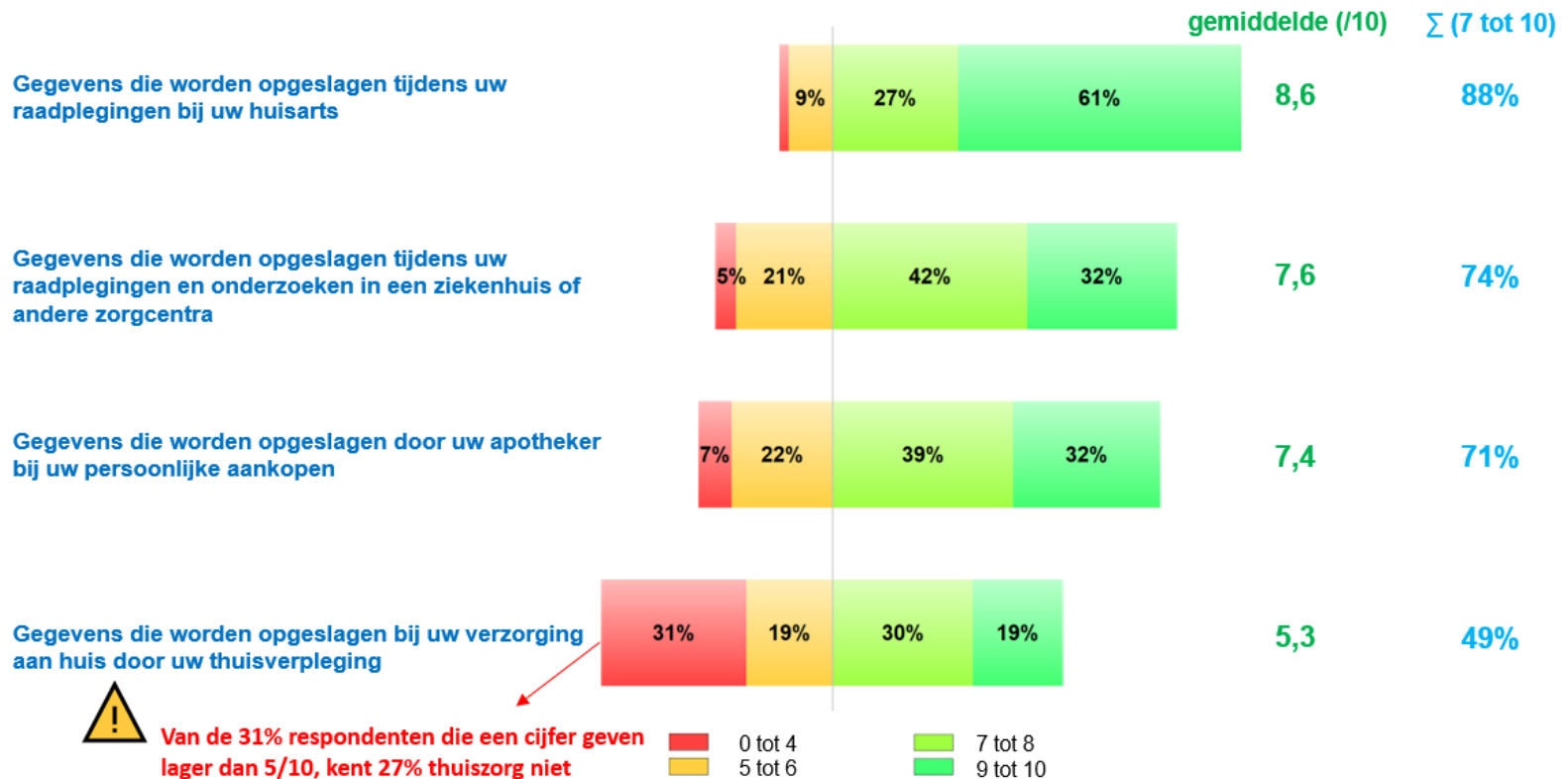

 U weet het niet
 Helemaal niet akkoord
 Niet echt akkoord

 Eerder akkoord
 Absoluut akkoord

4. Vertrouwen in zij die de gezondheidsgegevens gebruiken

- Van de verschillende zorgverstrekkers is de huisarts de persoon in wie de Belgen vertrouwen hebben. Maar liefst 88% van de respondenten zegt er vertrouwen in te hebben (cijfer hoger of gelijk aan 7/10). De ziekenhuizen en de apothekers komen op de tweede plaats en derde plaats, quasi ex-aequo; zij genieten het vertrouwen van respectievelijk 74% en 71% van de Belgen. Het vertrouwen in thuisverpleegkundigen is relatief laag. De voornaamste reden hiervoor is het gebrek aan kennis of ervaring met dit type zorgverstrekkers.

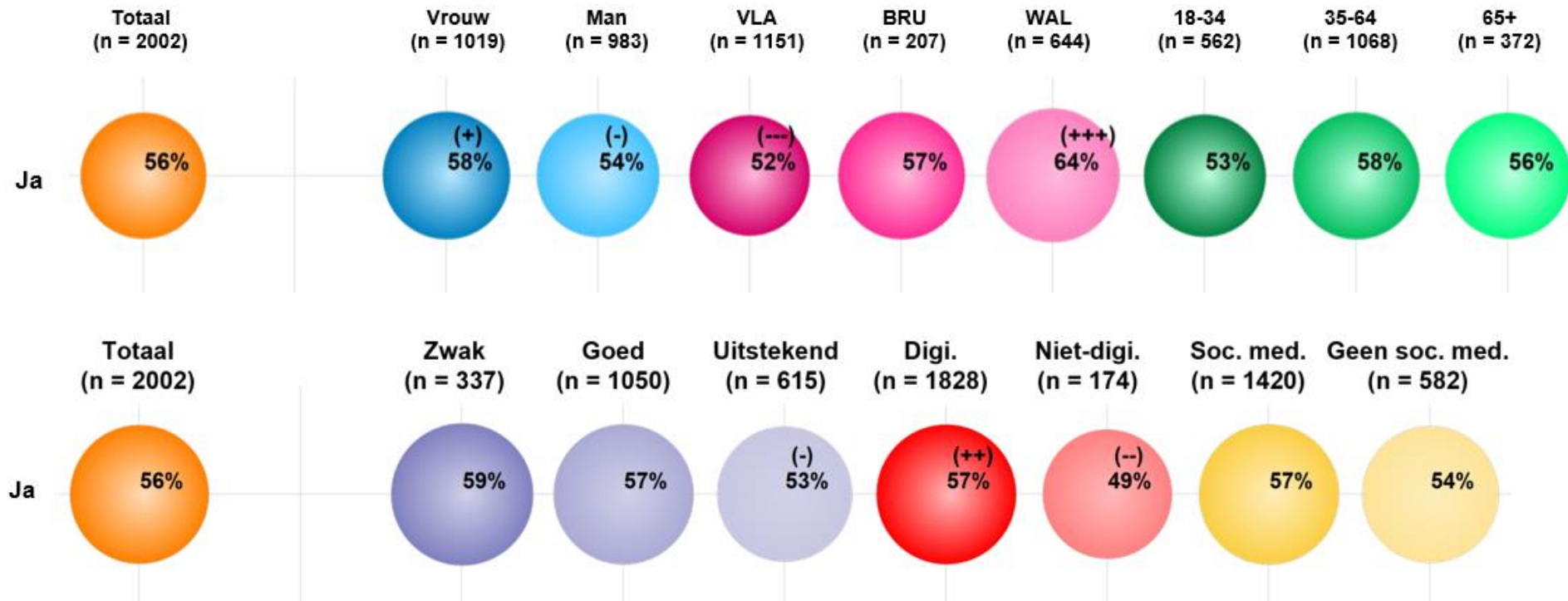

4. Vertrouwen in zij die de gezondheidsgegevens gebruiken

Redenen voor wantrouwen	Redenen voor vertrouwen
• Wantrouwen jegens het systeem in het algemeen	• Nauwe band met de zorgverstrekker
• Wantrouwen jegens de beveiliging van de gegevens	• Vertrouwen in de medische sector
• Wantrouwen jegens het gebruik van de gegevens (commercieel gebruik)	• Vertrouwen in het systeem in het algemeen (reglementering, respect ...)
• Gebrek aan interesse in het delen van gegevens	• De zorgverstrekkers zijn professioneel en bekwaam
• Slechte ervaring	• Goede ervaring
• ...	• ...

5. Het aanvaarden van de geïnformeerde toestemming

- 56% van de Belgen weet dat men op elk moment kan weigeren om toegang te verlenen tot zijn of haar persoonlijke gezondheidsgegevens, met andere woorden: om te weigeren dat ze worden gedeeld. Het zijn het vaakst de Walen die dat weten en het minst vaak de Vlamingen. Ook de gedigitaliseerde personen hebben hier iets vaker weet van.

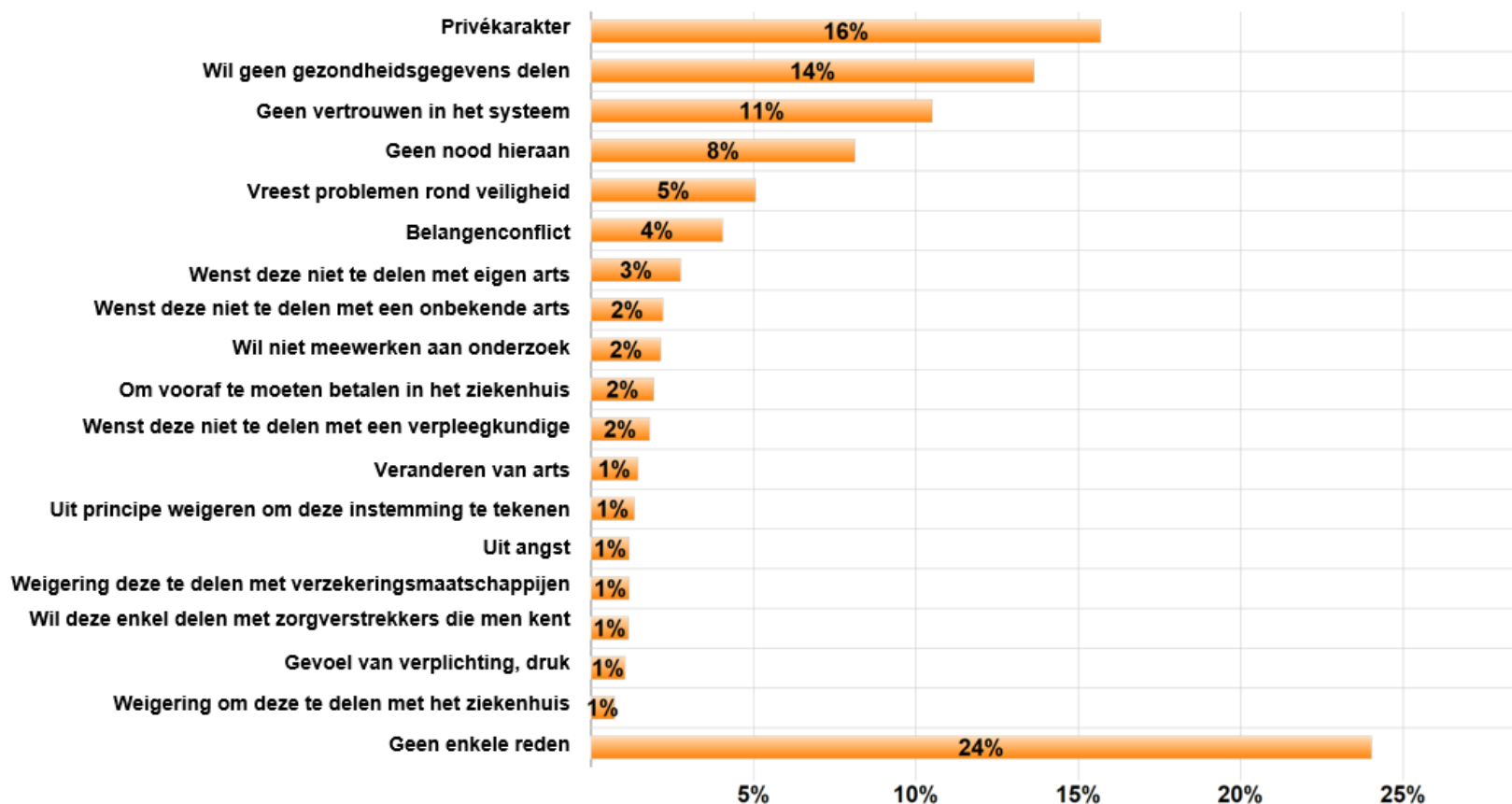

- 44% van de respondenten is dus niet op de hoogte van de mogelijkheid om de toegang of het delen van het eigen gezondheidsdossier te weigeren. De belangrijkste variabelen die dit type profiel beschrijven, zijn onder andere: het feit alleen te wonen, een laag opleidingsniveau hebben (lager dan hoger secundair onderwijs) en in Vlaanderen wonen.

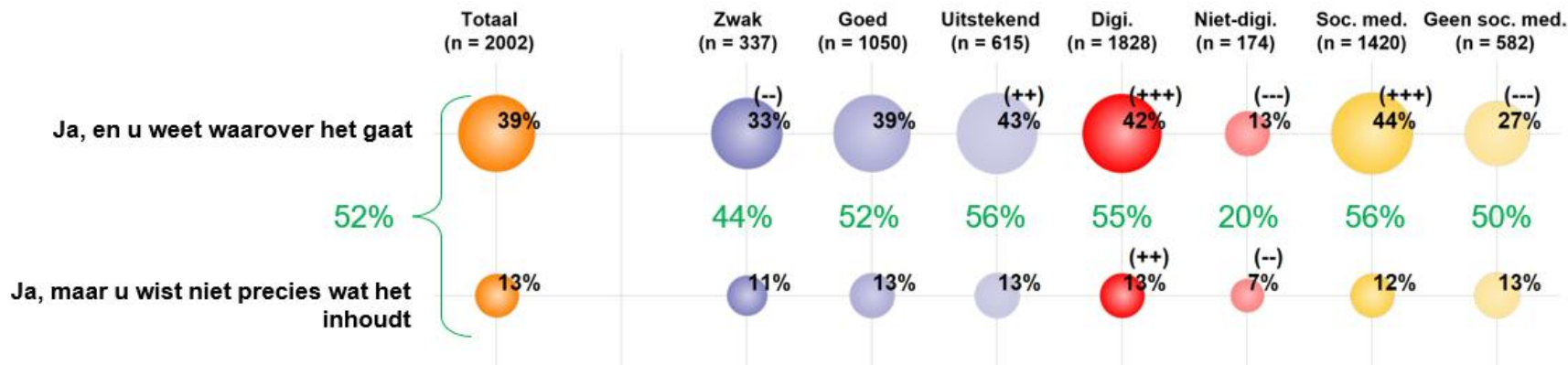
De voornaamste resultaten van het onderzoek

- 4% van de bevroagden heeft al de toegang tot zijn of haar persoonlijke gezondheidsgegevens geweigerd. Het zijn vaker de Nederlandstaligen die dit al deden, en minder vaak de Walen en de 65-plussers.
- De voornaamste redenen voor het weigeren van het delen van deze gegevens zijn de schending van de vertrouwelijkheid, het gebrek aan visibiliteit van wat ermee gebeurt en het gebrek aan vertrouwen in het systeem.

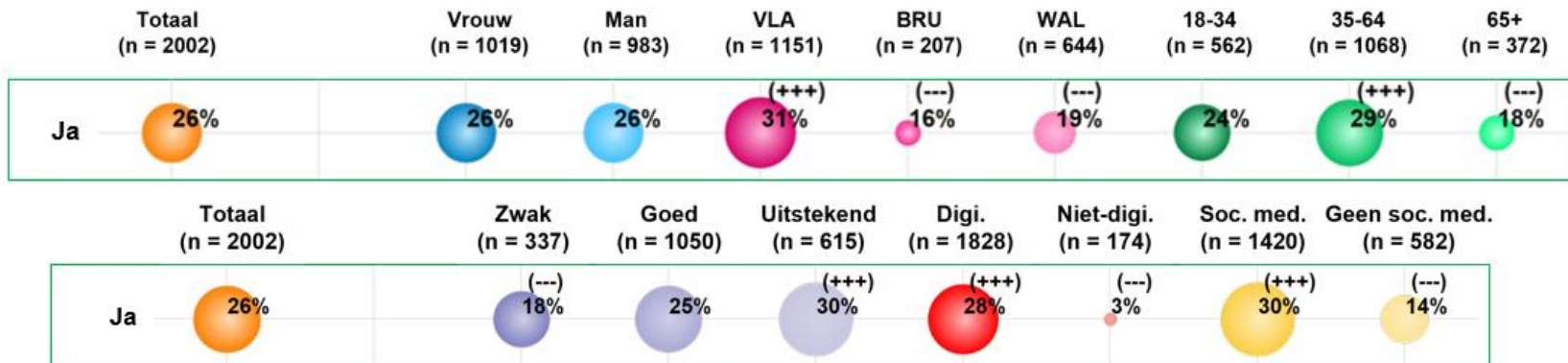

6. Kennis en gebruik van het elektronisch medisch dossier

- 52% van de Belgen heeft al gehoord over het elektronisch medisch dossier en 39% weet waarover het gaat. De 35- tot 64-jarigen en de gedigitaliseerden kennen dit dossier het vaakst.

- Meer dan 1 op 4 Belgen (26%) heeft al geprobeerd om zijn of haar elektronisch medisch dossier te raadplegen. Vooral de Vlamingen, de 35- tot 64-jarigen, zij in uitstekende gezondheid en de gedigitaliseerden deden dit. 24% is erin geslaagd om de gezochte informatie te vinden. 2% kon het dossier niet raadplegen en 2% vond de gezochte informatie niet.

- De helft van de respondenten raadpleegde het dossier voor redenen gerelateerd aan COVID-19.
- 48% van de respondenten kent het elektronisch medisch dossier niet. In termen van profiel zijn deze personen niet gedigitaliseerd (bezitten geen digitale toestellen of tools die geconnecteerd kunnen worden), wonen vaker alleen of bij hun ouders, wonen in Brussel (en in Wallonië als men ze vergelijkt met de Vlamingen), hebben geen diploma (of een diploma lager dan hoger secundair onderwijs) en wonen in de stadsrand.

	Totaal (n = 2002)
COVID-19 (testresultaten, vaccinatie, QR-code ...)	13%
Om toegang te hebben tot ziektegeschiedenis, resultaten	7%
Uit nieuwsgierigheid	5%
Om te bespreken met een zorgverstrekker	1%
Om de toegang te controleren /te ontzeggen	0%
Voor andere info, maar kon het niet vinden	0%
Voor het pensioen	0%
Voor het zoeken van info rond de kinderen	0%
Voor mijn gehandicaptenstatuut	0%
Om aan iemand uit te leggen hoe er toegang toe te hebben	0%
Om de naam van een arts te vinden	0%
Andere	0%
WHN-GA	0%
Heeft nog nooit zijn/haar dossier geraadpleegd	76%